

Praktische implementering van de federale COVID-19-screeningcampagne in de PVT en BW

Omzendbrief voor de Brusselse PVT en BW erkend door de GGC

20 april 2020

Om te trachten de epidemie onder controle te krijgen, is het belangrijk om de zieke, maar vooral ook de niet-zieke dragers van het virus zo snel mogelijk op te sporen. De federale regering initieert en coördineert de intensivering van onze capaciteit om te screenen op het coronavirus.

De tweede fase van die versnelling gaat nu in: nadat de federale overheid 2050 testen heeft bezorgd aan 12 rusthuizen (rustoorden voor bejaarden) en rust- en verzorgingstehuizen (ROB's-RVT's), stelt ze nu meer dan 19.000 testen ter beschikking van de overige Brusselse ROB's-RVT's en andere zorgvormen namelijk PVT en BW om de verspreiding van het virus in deze instellingen in kaart te brengen. Ze doet dit om al het personeel en alle patiënten van deze instellingen te screenen.

Patiënten van PVT en BW zijn personen die een risico lopen. Daarnaast zijn PVT plekken waar het virus zich extra makkelijk kan verspreiden door het grote aantal personen dat in contact komt in en met deze concentratieplaatsen. Daarom moet iedereen die in deze instellingen komt, getest worden, of ze nu symptomen vertonen of niet.

Het doel is om een momentopname van epidemiologische situatie in deze PVT en BW te verkrijgen. Dit moet toelaten maatregelen te treffen om de verspreiding van de epidemie in de getroffen instellingen in te perken.

Het is onze plicht deze risicopersonen niet alleen te beschermen, maar ze ook de nodige zorg en hulp te verstrekken. Net zoals in ziekenhuizen zal het positief geteste zorgpersoneel met lichte symptomen (zoals gedefinieerd op blz. 7) of zonder symptomen niet met ziekteverlof gestuurd worden. De personeelsleden in kwestie zullen moeten blijven voortwerken, maar wel alle mogelijke beschermingsmaatregelen nemen om het risico op besmetting zoveel mogelijk te beperken. Vanuit collegiaal standpunt is het belangrijk dat we zorg kunnen blijven verstrekken aan de patiënten.

Het RIZIV neemt de kosten voor de testen op zich.

De voorgestelde test is een PCR-screening. Het gaat dus om dezelfde test als in de ziekenhuizen. Voor deze test geldt een hoge specificiteit en een sensitiviteit van ongeveer 70%. Anders gezegd: bij een positief resultaat is er geen twijfel, maar bij een negatief resultaat is er daarentegen een risico dat de test het virus niet heeft gedetecteerd. Een positieve PCR-test vormt geen indicator voor de mate van besmettelijkheid.

Hulp nodig?

Wij helpen u!

De Diensten van het Verenigd (DVC) zullen alle geselecteerde PVT en BW contacteren om er zeker van te zijn dat het voorziene materiaal voor de afname door het PVT -BW geschikt en toereikend is. Indien operationele steun nodig is, zal de "Fédération des Maisons Médicales" (FMM) vrijwillig steun verlenen aan de superviserend arts of arts die gebonden aan de instelling is om de uitvoering van de testen op te starten. Laat ons dit weten wanneer DVC contact met u opneemt. De FMM zal dan zo snel mogelijk contact opnemen met de instellingen die dit wensen.

Ook uw arbeidsarts staat overigens tot uw beschikking om u te ondersteunen bij de screening van uw personeelsleden. Neem zo snel mogelijk contact met hen op om hun tussenkomst in te plannen indien nodig.

Tot slot is er op verzoek een lijst met vrijwilligers beschikbaar om u te helpen de testen uit te voeren. De onderstaande checklist zal met u worden doorgenomen:

- Hebt u de omzendbrief goed begrepen?
- Hebt u het testmateriaal ontvangen?
- Hebt u begeleiding nodig?
- Hebt u nood aan versterking om de testen uit te voeren?
- Doet u een beroep op de arbeidsarts?
- Wilt u de vrijwilligerslijst ontvangen?
- Hebt u nog iets anders nodig?
- Op grond van deze elementen zal bepaald worden wat de gepaste datum is om de testen terug te bezorgen.

Wie voert deze testen uit?

In overleg met de instellingen zijn het de superviserend artsen of artsen die gebonden aan de instelling zijn die deze testen uitvoeren en coördineren in deze instellingen. Ze kunnen uiteraard worden ondersteund door een team dat door de directie is samengesteld. Voorts kunnen de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk worden ingezet om het personeel te screenen.

Wie schrijft de test voor?

Op individueel niveau moet de beslissing om een test uit te voeren door een arts worden genomen. In elke instellingschrijft de superviserend arts of arts die gebonden aan de instelling is de testen voor of organiseren ze het voorschrijven van de testen als de behandelende arts dat nog niet heeft gedaan.

Wie moet er getest worden?

Het doel is om alle bewoners en alle personeelsleden te testen.

Het virus verspreidt zich enorm snel en al veel instellingen zijn getroffen. Daarom proberen we via het testen van asymptomatische patiënten en werknemers de verspreiding van het virus binnen de instelling in kaart te brengen.

De testen vormen geen vervanging van de fysieke afstandsmaatregelen en individuele beschermingsmaatregelen, waaronder het dragen van een masker en de handhygiëne, die men moet treffen in residentiële instellingen die personen opvangen met een verhoogd risico op complicaties in het licht van de COVID-19-epidemie.

Als het aantal testen dat door de federale overheid wordt aangeleverd echter niet voldoende is, wordt voor de testen de volgende prioriteit voorgesteld:

- Categorie 1: Het verzorgend personeel, met inbegrip van stagiairs, met symptomen (verkoudheid, hoest, keelpijn, ...) die sinds het begin van de symptomen nog niet positief hebben getest, met inbegrip van het arbeidsongeschikt personeel, op de dag dat het terug komt werken na de arbeidsongeschiktheid;
- Categorie 2: Patiënten met symptomen (verkoudheid, hoest, keelpijn, ...) die nog niet positief hebben getest sinds het begin van de symptomen;
- Categorie 3: het zorgpersoneel zonder symptomen;
- Categorie 4: het niet-zorgpersoneel (al dan niet met symptomen) dat in contact komt met patiënten;
- Categorie 5: Patiënten zonder symptomen;
- Categorie 6: het niet-zorgpersoneel met symptomen dat in contact komt met de rest van het personeel.

Afwezig personeel zonder doktersattest moet ook getest worden.

Afwezig personeel met een doktersattest moet zich laten testen voordat het terugkeert naar het werk.

Als er testen overblijven, zijn die bestemd voor het zorgpersoneel dat minstens 14 voordien positief testte en het personeel dat drie dagen voordien negatief testte.

De arts moet de DVC op de hoogte brengen als er eventueel testen op overschot zijn.

Niemand kan verplicht worden een test uit te voeren, tenzij op aanmaning van de arts-gezondheidsinspecteur volgens de voorwaarden bepaald in de ordonnantie van 19 juli 2007 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid in het Brussels Gewest (notif-hyg@ccc.brussels).

Wie heeft toegang tot de resultaten?

- De geteste persoon en/of zijn wettelijke vertegenwoordiger;
- De arbeidsarts als die het personeel test;
- De superviserend arts of arts die aan de instelling gebonden is De huisarts van de geteste persoon (als die vermeld is op de testaanvraag);
- De arts van de cel Hygiëne van de Diensten van het Verenigd College.

Gezien de huidige door de WGO uitgeroepen noodtoestand ten gevolge van de pandemie wordt de geteste personen gevraagd het resultaat van de test mee te delen aan de superviserend arts of de dienstdoende huisarts. Die kan dan het resultaat meedelen aan het management van de instelling, als die informatie nodig is wegens de noodtoestand in verband met de pandemie, en enkel met de bedoeling de epidemie zo goed mogelijk het hoofd te bieden. Als de geteste persoon weigert om het resultaat van zijn test te laten meedelen, kan de voorschrijvend arts desondanks de coördinerend arts inlichten als hij meent dat de lichamelijke integriteit van derden in gevaar is en de integriteit van anderen op geen enkele andere manier kan beschermd worden.

Als een vermoedelijk met COVID-19 besmette persoon weigert een test te ondergaan en de de superviserend arts of arts die aan de instelling gebonden is meent dat er een risico bestaat voor de lichamelijke integriteit van derden, kan hij de arts-gezondheidsinspecteur van de GGC (notif-hyg@ccc.brussels) inlichten, die de nodige schikkingen zal treffen volgens de situatie op basis van de praktische regels en voorwaarden bepaald in de hogervermelde ordonnantie van 19 juli 2007 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid in het Brussels Gewest.

De cel Hygiëne van de Diensten van het Verenigd College zal een globaal geanonimiseerd verslag van de PVT en BW opstellen.

Testmateriaal

De instellingen ontvangen de tests met het beschermingsmateriaal van het federale niveau.

De doos met de testen bevat ook een handleiding voor de afnames en de praktische regels voor de registratie en de raadpleging van de resultaten.

De registratie van de testen gebeurt online. Volg de daarvoor aangegeven procedure. Controleer goed op de site vermeld in de handleiding het moment waarop de uitgevoerde tests kunnen opgenomen worden, met naleving van de timing vermeld in de handleiding.

Merk op dat de verdeelde testen niet toelaten te bepalen of de geteste personen immuun zijn. Momenteel is er in België immers geen gevalideerde serologische test waarmee kan worden bevestigd of iemand immuun is. Sneltests zijn in omloop maar hun geldigheid is niet gewaarborgd. De overheden werken aan de ontwikkeling van een betrouwbare test. Die test zal waarschijnlijk in eerste instantie worden voorbehouden aan het zorgpersoneel en aan het personeel dat in contact komt met risicogroepen. Die test zou niet beschikbaar zijn voor begin mei.

Resultaten

De resultaten zullen in principe 48 tot 72 uur na verzending aan het labo beschikbaar zijn. De testen moeten worden teruggestuurd volgens de procedure beschreven in het bij de testen meegeleverde formulier, en dus niet naar uw gebruikelijke laboratorium.

OPGELET: de federale overheid voorziet erin dat de uitgevoerde testen snel na hun verzending naar uw instelling zullen worden opgehaald. Gelieve de terugstuurdatum van de testen dus aan te passen op het online platform vermeld in de bij de kits meegeleverde procedure. Om de gepaste datum te bepalen, moet u rekening houden met:

- de dag waarop uw instelling eventueel hulp krijgt van de FMM en/of de arbeidsarts;
- het feit dat er niet meer dan 24 uur mag zitten tussen de uitvoering van de testen en de verzending ervan.

Cohorten invoeren

De resultaten zijn enkel nuttig als ze binnen de instelling een cohortebeleid in gang zetten. Dit berust op de onderstaande logica, die ook wordt weergegeven in de tabellen onderaan het document. In de mate van het mogelijke:

- moet eerst het personeel dat positief werd getest op COVID-19 en dat asymptomatisch of licht symptomatisch is de patiënten behandelen die positief zijn voor COVID-19.
- behandelt het personeel dat negatief werd getest op COVID-19 de patiënten die negatief zijn voor COVID-19.

Als een geteste persoon negatief is, moet die daarna enkel opnieuw getest worden als bij hem of haar symptomen van het virus worden waargenomen. Als u vandaag negatief bent, kunt u wel degelijk besmet zijn zonder dat de test dit opgespoord heeft of u kunt nog steeds besmet worden nadat de test al is uitgevoerd. Daarom is het belangrijk de hygiëneregels te blijven toepassen.

De personeelsleden met weinig (een verkoudheid) of geen symptomen en die positief zouden getest zijn, worden verzocht te blijven werken als hun gezondheidstoestand het toelaat én de behoeften van de dienst dat vereisen. De instellingen die personen opvangen, moeten immers het welzijn van de bewoners waarborgen en hun de nodige diensten blijven verlenen om hun gezondheid en welzijn te garanderen. Bijgevolg en voor zover er geen alternatief is, heeft het handhaven van de dienstverlening de overhand op het beperkte risico (ondanks de getroffen maatregelen) om de ziekte over te dragen. Nieuwe personen inzetten ter vervanging van positieve personen in de instelling zal het risico op het overdragen van de ziekte verergeren.

Gelet op de noodtoestand verbonden aan de pandemie, de grote besmettelijkheid van het virus en de noodzaak om de dienstverlening aan de opgevangen personen te kunnen blijven waarborgen, mag het onvrijwillig overdragen van de ziekte noch civielrechtelijk noch strafrechtelijk als een fout worden beschouwd. Als de werkgever de vereiste en in zijn macht liggende maatregelen neemt om de overdracht van het virus te beperken waarbij hij tegelijk de continuïteit van de dienstverlening waarborgt, kan hij niet aansprakelijk worden gesteld als een persoon besmet wordt. Evenmin kan de werknemer die de door zijn werkgever aanbevolen hygiënemaatregelen toepast, aansprakelijk worden gesteld als hij of zij de ziekte overdraagt. Om de aansprakelijkheid vast te stellen, zou het bewijs moeten worden geleverd, dat ofwel de werkgever ontoereikende aanbevelingen deed, ofwel de werknemer de aanbevelingen onvoldoende toepaste.

Zie de tabellen op blz. 7 en 8 voor een uitvoerig overzicht van de aanbevelingen voor de aanwending van de resultaten.

Procedure

De dozen met de testen bevatten documenten waarin de procedure voor de afname van de testen wordt toegelicht.

Als er een orale en niet een nasofaryngeale wisser bij zit, gebeurt de afname peritonsillair + diep nasaal. Beide methodes hebben een gelijkaardige sensitiviteit bij symptomatische patiënten. Bij symptomatische patiënten heeft een afname diep nasaal een sensitiviteit van 97% ten opzichte van een nasofaryngeale afname.

De procedure vergt individuele bescherming: ten minste een chirurgisch masker en bril, een schort en handschoenen indien beschikbaar. Strikte handhygiëne is essentieel. Tijdens de testen moet het risico op besmetting tot een minimum worden beperkt.

- Er wordt ook gevraagd een lijst op te stellen met de namen van de geteste personen, hun INSZ-nummer, het nummer van de test en of ze al dan niet symptomen vertonen. Een afschrift van deze lijst moet aan de cel Hygiëne van de Diensten van het Verenigd College worden bezorgd (notif-hyg@ggc.brussels).
- Het wordt aangeraden om vooraf het personeel uitleg te geven over het doel van de screening en wat er moet gebeuren indien men positief test (zie beslissingsboomdiagram).
- Het wordt ook aangeraden tegelijkertijd een opleiding of toelichting te organiseren over de beschermingsmaatregelen die de verspreiding van het virus moeten tegengaan. De test beschermt niet tegen het virus; het zijn strikte hygiënische en cohorteringsmaatregelen die de verspreiding ervan moeten indijken.

Een test duurt gemiddeld 10 minuten. Probeer hier rekening mee te houden in de planning.

Alle vragen kunnen gericht worden aan testing@iriscare.brussels

Nicola Lagasse

Leidend ambtenaar

Praktische implementering van de eerste federale COVID-19-screeningcampagne in de PVT en BW

Voor het personeel van de PVT en BW

Symptomatisch			Asymptomatisch	
Positief getest sinds het begin van de symptomen?				
Ja	Neen			
Geen nieuwe test!	Positieve test	Negatieve test	Positieve test	Negatieve test
In geval van lichte symptomen en als de behoeften van de dienst dat vereisen: voortwerken en een chirurgisch masker dragen tot de symptomen gestopt zijn en minstens 14 dagen	In geval van lichte symptomen en als de behoeften van de dienst dat vereisen: voortwerken en een chirurgisch masker dragen tot de symptomen gestopt zijn en minstens 14 dagen	Een chirurgisch masker dragen tot de symptomen gestopt zijn. In 30% van de gevallen wordt er vals negatief getest	Als de behoeften van de dienst dat vereisen: voortwerken met PBM's ¹ en de gebruikelijke hygiënemaatregelen toepassen, en dit voor minstens 14 dagen Bij voorkeur werken met patiënten in cohorte met COVID-19 of positief geteste bewoners	Gebruikelijke hygiënemaatregelen
Anders of in geval van ernstige symptomen (nieuw en acuut respiratoir syndroom en een lichaamstemperatuur hoger dan 38 °C): de persoon in kwestie moet niet in de instelling werken tot zijn medisch getuigschrift verloopt	Anders of in geval van ernstige symptomen (nieuw en acuut respiratoir syndroom en een lichaamstemperatuur hoger dan 38 °C): de persoon in kwestie moet niet in de instelling werken tot zijn medisch getuigschrift verloopt		Als de organisatie van de dienst dat toelaat --> 7 dagen isolatie thuis	

¹PBM's: persoonlijke beschermingsmiddelen

Praktische implementering van de eerste federale COVID-19-screeningcampagne in de PVT en BW
Voor de bewoners van de PVT en BW

Symptomatisch			Asymptomatisch	
Positief getest sinds het begin van de symptomen?				
Ja	Neen			
Geen screening	Positieve test	Negatieve test	Positieve test	Negatieve test
	Cohorte / isolatie gedurende 14 dagen vanaf het begin van de symptomen Bewoner moet een chirurgisch masker dragen als hij of zij de kamer / de cohorte verlaat	Gebruikelijke hygiënemaatregelen Verdere observatie van de klinische toestand	Cohorte / isolatie gedurende 14 dagen vanaf de ontvangst van de testresultaten Patiënt moet een chirurgisch masker dragen als hij of zij de kamer / de cohorte verlaat	Gebruikelijke hygiënemaatregelen Verdere observatie van de klinische toestand